

LBRIS

We know
books

Mihail Sebastian

TEATRU

★★

Insula
Noți fără lună
Potopul

Hoffman

LBRIS

We know
books

Cuprins

Insula / 5

Nopti fără lună / 93

Potopul / 171

PERSONAJELE

(în ordinea intrării în scenă)

DIRECTORUL BIROULUI DE VOIAJ
DACTILOGRAFA
UN TÂNĂR LUCRĂTOR
UN DOMN BĂTRÂN
BOBY II
NADIA D.
MANUEL B. MANUEL
UN AGENT DE POLIȚIE
PROPRIETĂREASA

ACTUL I

Un birou de voiaj. Undeva în Sud. Scena e împărțită în două de-a latul ei, de bara unui lung ghișeu. În fund, dincolo de ghișeu, sunt birourile. În primul plan, dincoace de ghișeu, loc pentru public. Se poate trece dintr-o parte într-alta printr-o portiță ce se află la capătul barei, în dreapta. În peretele din dreapta, planul întâi, ușă dublă de intrare, cu portal de sticlă. În stânga planul întâi, o banchetă pentru public. Dincolo de bara ghișeului sunt două birouri, telefon, un imens glob pământesc, o casă de fier. Pe pereți, afișe colorate de voiaj în diverse limbi, reclame pentru căi ferate, linii aeriene și companii de navigație. Înainte de ridicarea cortinei se aud din culise bubuituri depărtate, ca niște lovituri de tun, destul de slabe. Din când în când, o lovitură mai puternică decât celelalte, dar tot surdă și venind tot din depărtare. Odată cu ridicarea cortinei zgomotele încetează.

DACTILOGRAFA, DIRECTORUL

DACTILOGRAFA (*și-a astupat urechile cu amândouă mâinile*): Se mai aude?

DIRECTORUL (*după o clipă de ascultare atentă*): Parcă s-a mai potolit.

DACTILOGRAFA (*își desface încet mâinile, dar o nouă lovitură de tun, mai puternică decât toate de până acum, răsună de departe*): Dumnezeu! (*își astupă iar urechile, închide strâns ochii.*)

DIRECTORUL: Ți-e frică?

DACTILOGRAFA: Mor. Mor de frică.

DIRECTORUL: De ce nu stai acasă?

DACTILOGRAFA: Nu pot. N-am răbdare. Vreau să știu ce se întâmplă.

(Se aud din nou două-trei lovituri scurte, slabe, una după alta.)

DIRECTORUL: Acuma știi.

DACTILOGRAFA: Cât o să țină așa? Toată noaptea n-am dormit.

DIRECTORUL: Ba eu am dormit tun. Credeam că tună. Tot se înnorase aseară puțin.

DACTILOGRAFA: Să fie război?

DIRECTORUL: Mai știi?

DACTILOGRAFA: Sau revoluție?

DIRECTORUL: Te pomenești.

DACTILOGRAFA: Ce scrie la ziar?

DIRECTORUL: N-a apărut. Niciun ziar n-a apărut.

DACTILOGRAFA: Atunci e rău de tot.

(Bubuituri surde în depărtare. Fata, care s-a mai obișnuit cu ele, ascultă plină de încordare. Telefonul sună.)

DIRECTORUL (*la telefon*): Alo! Gara? Da. Aici e biroul central de voiaj. Un moment, să notez. (*Ia un creion de pe birou și scrie ceea ce i se dictează.*) Expresul de Santa-Cruz, suprimat. Acceleratul de zece, douăsprezece, suprimat. Acceleratul de Pernambuco, suprimat... Da. Da. Am înțeles, suprimat... Transcontinentalul? Nu se știe încă. Să întreb mai târziu? Am înțeles. Vă salut. (*Închide telefonul.*) E rău de tot. S-au oprit trenurile.

DACTILOGRAFA: Toate?

DIRECTORUL: Cele de dimineață deocamdată. Vrei să scrii la mașină un aviz, ca să-l afișăm în vitrină?

DACTILOGRAFA: Numai să pot.

DIRECTORUL: Încearcă. Îți dictez. (*Fata se așază la mașina de scris.*) Aviz. Din cauza... (*Se întrerupe.*) Din ce cauză?

DACTILOGRAFA: Știu eu?

DIRECTORUL (*hotărându-se*): Din cauza evenimentelor excepționale și până la noi ordine, trenul F. 43, L. 104...

(Puternică lovitură de tun urmată de altele mai slabe, dar mult mai repezi.)

DACTILOGRAFA (*sărind în sus*): Vai de mine! Iar începe.

DIRECTORUL: Păstrează-ți firea, domnișoară.

DACTILOGRAFA: E prăpăd. Ne omoară.

(Lovituri de tun ceva mai puternice și mai dese. Se aud de afară, din stradă, lungi șuierături și pe urmă, din depărtare, rafale de mitralieră. Pe ușa din dreapta năvălește un tânăr lucrător în salopetă, intrat să caute adăpost.)

SCENA II

ACEIAȘI, LUCRĂTORUL

LUCRĂTORUL (*gâfâind*): Îmi dați voie... Îmi dați voie să...

(Pauză.) Acum trage cu mitraliera. *(A rămas lângă ușa de intrare și privește cu viu interes spre stradă.)*

DIRECTORUL: Cine trage?

LUCRĂTORUL: Ai noștri.

DIRECTORUL: Care ai noștri?

LUCRĂTORUL: Cum care? Ai noștri. Nu-i vezi cum trag?

DACTILOGRAFA: În cine?

LUCRĂTORUL: În ei.

DIRECTORUL: Care ei?

LUCRĂTORUL: Oamenii lui Alvarez.

DIRECTORUL: Crezi?

LUCRĂTORUL: Sigur. Vino aici să vezi.

DIRECTORUL: Se vede? *(Trece prin porțița din dreapta dincoace de bara ghișeului și se apropie de ușă.)*

LUCRĂTORUL: Încă cum! *(Arată cu degetul prin fereastră sus pe cer.)* Vezi colo, drept în sus, o pată albă... și încă una... și încă una... ca un fum.

DIRECTORUL: Nu văd nimic.

LUCRĂTORUL: Cum nu vezi? Uite, uite, parcă sunt trei nori mici și între ei... na! A scăpat... acuma nu-l mai văd nici eu.

DACTILOGRAFA (*plină de spaima întrebării*): E... e un aeroplan?

LUCRĂTORUL: Sunt mai multe. Nu le auziți?

DIRECTORUL: Nu aud nimic.

LUCRĂTORUL: Fiindcă zboară prea sus. La noi în cartier se aude foarte bine.

DIRECTORUL: În ce cartier?

LUCRĂTORUL: Santa Lucia del Grande. Jos spre port.

DACTILOGRAFA: Au aruncat și bombe?

LUCRĂTORUL: Și încă cum! Una a căzut lângă mine. Uite așa era! *(Arată cu mâinile.)*

DACTILOGRAFA: Și nu ți-a fost frică?

LUCRĂTORUL: Păi n-a făcut explozie. Numa că se învârtea pe loc ca un titirez și șuiera: fâssss... fâssss... *(Simplu.)* Pe urmă a stat.

DIRECTORUL: N-o fi fost bombă.

LUCRĂTORUL: Ei aș! nu știu eu ce e o bombă? Toată noaptea au tras.

DIRECTORUL: Din avion?

LUCRĂTORUL: Din avion și de pe mare.

DACTILOGRAFA (*uimită*): De pe mare?!

LUCRĂTORUL: Cu tunul. Au venit pesemne cu vasele de război de la Billare și s-au apropiat pe nesimțite. Trăgeau din larg.

DIRECTORUL: Ce tot spui!

LUCRĂTORUL: Să vezi ce e în port! Mamă, mamă! Parcă a fost cutremur!

DACTILOGRAFA: Sfinte Dumnezeule!

DIRECTORUL: Nu mai speria fata.

LUCRĂTORUL: Păi ce s-o sperii, dacă așa e! Știi clădirea mare de lângă monumentul lui Vargas?

DACTILOGRAFA: Aia cu opt etaje?

LUCRĂTORUL: Aia.

DIRECTORUL: Ei?

LUCRĂTORUL: Nu mai e.

DIRECTORUL: Cum?

LUCRĂTORUL: Au ras-o. (*Gest.*) Da' știi? Ca în palmă. Nici semn n-a mai rămas.

DACTILOGRAFA: Doamne, îndură-te!

LUCRĂTORUL: Eram acolo. Tocmai îmi lăsasem bicicleta în colț – că știi, am o bicicletă... (*Aducându-și aminte.*) Aoleu, numai să nu mi-o fi luat cineva. (*Deschide un moment ușa de intrare, scoate capul în stradă și pe urmă revine.*) Aicea e... Tocmai zic – îmi lăsasem bicicleta în colț, că intrasem să iau niște mărci de scrisori, că eu sunt curier la Compania de gaz – și când să ies iar în stradă, ce să vezi? Tot colțul de peste drum, la pământ.

DACTILOGRAFA (*îngrozită*): La pământ?

LUCRĂTORUL: La pământ. Și un zgomot, și o larmă, și cădeau bombele, și trăgeau mitralierele, uite ca acum.

DIRECTORUL: Ca acum? Cum ca acum?

LUCRĂTORUL: Adică vreau să spun, ca adineauri. Fiindcă acum, după cum văd...

DIRECTORUL (*cu urechea ațintită spre stradă*): S-a potolit.

LUCRĂTORUL (*același joc*): Da. S-a potolit.

DACTILOGRAFA (*idem*): Nu se mai aude nimic.

DIRECTORUL: Or fi plecat.

LUCRĂTORUL: Te pomenești.

DIRECTORUL: Or fi obosit și ei.

DACTILOGRAFA (*ascultând mereu cu aceeași încordare*): Nu. Nu se mai aude nimic.

LUCRĂTORUL: Adevărat. Nimic. (*Pauză.*) Dacă e așa, eu mă duc.

DACTILOGRAFA: Unde?

LUCRĂTORUL: După treburi. Că n-o să stau toată ziua aici. (*Deschide puțin ușa dublă de la intrare și scoate capul spre stradă cu mare băgare de seamă, pe urmă se întoarce.*) Liniște. S-a terminat. Vă salut și m-am dus. (*Dă să iasă, dar o puternică bubuitură îl face să încremenească în prag. Canonada reîncepe; suierăturile, mitraliera și, în plus, un formidabil zgomot de geamuri sparte. Dactilografa se ascunde sub bara ghișeului, așa că spectatorii nici n-o mai văd. Directorul a trecut și el într-o secundă de cealaltă parte a ghișeului și se adăpostește lângă casa de fier. Lucrătorul s-a făcut mic lângă ușă, cu un gest instinctiv de apărare, cu mâna la cap. În acest colosal zgomot, intră foarte calm pe ușă un domn bătrân.*)

ACEIAȘI, DOMNUL BĂTRÂN

DOMNUL BĂTRÂN: Bună dimineața... *(Se uită de jur împrejur și nu vede pe nimeni.)* Da' ce e asta? Nu e nimeni aici? Am zis bună dimineața... *(Se apropie de ghișeu și aplecându-se peste bară o vede pe dactilografa.)* Ei, domnișoară, ce faci acolo? *(Nu răspunde nimeni.)* Ei, n-auzi?

DACTILOGRAFA *(se ridică de sub ghișeu, palidă):* Ce doriți dumneavoastră?

DOMNUL BĂTRÂN: Să-mi dai un bilet.

(Bubuitură puternică. Fata își trage scurt capul sub ghișeu și dispare.)

DOMNUL BĂTRÂN *(uimit):* Ce o fi cu fata asta? Nu e a bună. *(Se apleacă peste ghișeu.)* Ei, n-auzi? Nu răspunzi? Mare minune. *(Se uită iar de jur împrejur, neștiind cui să se adreseze, și dă cu ochii de lucrător, ghemuit lângă ușă. Face câțiva pași spre el.)* Ia ascultă, domnule, vreau un bilet de tren pentru Colinga la Purga. Da' repede, că uite, se face târziu și pierd trenul.

LUCRĂTORUL: Eu nu sunt de aici.

DOMNUL BĂTRÂN *(nu aude):* Cum?

LUCRĂTORUL: Eu nu sunt de aici. *(Gest vag spre ghișeu.)* Dumnealor.

DOMNUL BĂTRÂN *(scoate un cornet acustic din buzunar și-l pune la ureche.):* Cum zici?

LUCRĂTORUL *(urlând în cornet silabă cu silabă):* Nu sunt de aici.

DOMNUL BĂTRÂN: Aha! Nu ești de aici. Așa spune-mi. Da' eu tot vreau un bilet. Cine mi-l dă? *(Bubuitură puternică. Lucrătorul se ghemuiește iar lângă ușă cu același gest de apărare.)* Ia te uită... și ăsta acuma. Ce-or fi având, domnule? Parcă sunt nebuni. Ori își bat joc de mine. *(Vine din nou spre ghișeu și se apleacă peste bară.)* Ei, domnișoară! Nu răspunzi. Vreau un bilet. Un bilet, nu mă înțelegeți?

(Între timp, loviturile de tun se aud întruna, dar mai surde,acompaniate când și când de scurte rafale de mitralieră.)

DIRECTORUL *(se dezlipește de casa de fier lângă care a stat până acum și, apropiindu-se de bară, strigă în cornetul domnului):* Dumneata nu auzi?

DOMNUL BĂTRÂN: Ce să aud?

DIRECTORUL: Bombele?

DOMNUL BĂTRÂN: Ce bombe?

DIRECTORUL: Mitraliera?

DOMNUL BĂTRÂN: Ce mitralieră? *(Puternică lovitură. Din nou zgomot de geamuri sparte. Instinctiv, directorul își trage scurt capul sub ghișeu, ca și cum s-ar feri de o lovitură.)* Ce bombe? Ce mitralieră? Ori ați înnebunit? Ori vreți să vă reclam la direcție? Auzi dumneata, bombe. Ziua în amiaza mare. Mie să-mi dați un bilet de tren. Trebuie să plec la Colinga la Purga. Mă așteaptă Micheta – Micheta, nepoată-mea... Și se face târziu. Pierd trenul. *(Bătând cu pumnul în bara ghișeului).* N-auzi? Pierd trenul.